

תפארת שלמה פרשת פנחס

אבני נזר או"ח סי' תקב

(ב) ונראה לפרש. ומחילה נפרש טעמא דכחשה אין זקוק לה כחש הרשב"א [בפשו' ח"א סי' תקל"ט] והשלחן ערוך סימן תרע"ג סעיף ב' משום הדלקה עושה מצוה ומצוה הדלקה כבר עבדה. איברא דהיא גופא קשיא כיון דלר"ך ליתן שמן כשיעור למה לא נאמר דהמצוה היא כל זמן שדולק והולך דהכל נחשב הדלקתו כיון שהכל דולק מכוחו. ועוד דמשמע קצת מלשונם דדוקא משום הדלקה עושה מצוה. ואם הי' הדין דהנחה עושה מצוה הי' הדין דזקוק לה. ולמה. ועיין בטורי זהב ס"ק ח'.

(ד) והנה צ"ב צ"ש (זבחים דף מ"ג:) אמר ר' יוחנן הפיגול והנוטר והטמא שהעלן על גבי המזבח פקע איסורא מהם. אמר רב חסדא מזבח מקוה טהרה צמחי' אמר ר' זירא שמשלה בהן האור. מציב ר' יצחק בר ציסנא אחרים אומרים וטומאתו עליו מי טומאת פורחת ממנו יא' צשרו שאין טומאה פורחת ממנו ואם איחא הרי טומאה פורחת ממנו על ידי האור אמר רבא על ידי מקוה קאמרינן. ועוד מתוך שם חירושים אחרים ולדברי כולם נשאר דבר זה במסקנא דטומאה פורחת על ידי שמשלה האור [ומשלה זו האור היינו כל דהו כפרש"י (דף פ"ה):] אהא דעולא דמשלה זו האור יעלו' ולעיל מינה אהא דעולא דקומץ פיגול שעלה על גבי המזבח פקע פיגולו ממנו דמוקי לה במשלה זו האור מסיק הלכך האי קומץ פיגול דפלג' מחית אחרעא ופלג' אסקי' אמערכה ומשלה זו האור מסקינן לכולי' אפילו לכתחילה. ולפי מה שהעליתי דמנורה דינו כמזבח הפנימי דעדיף מחילון אס' כן כל שכן דשמן טמא שהדליקו במנורה דפקע טומאתו ממנו קל וחומר ממזבח החילון דאינו מקדש אלא הראוי לו. וכשמשלה האור במקדשו פרח טומאתו מכולי' ומסקינן לכולי' לכתחילה. כל שכן מנורה דמקדש אפילו שאינו ראוי לו [אלא דלא משכחת אינו ראוי לו דכל שמן ראוי לו מקרי' דכיון שנתלה בו האור פרח טומאתו מכולי'. וזה מה שרצינו לנאר:]

(ה) והנה נגמ דמנוכה הקשו הפוסקים [שו"ת חכ"ל סי' פ"ו] דמה נבך שטמא כל השמנים הלא טומאה דחוי' צבור. ומירצו כיון דחוי' ומעדינן אטערה עשה להם הקצ"ה גם זה שהי' צטורה להראות חציבותם. והנה הדבר צרור שחקנו חכמים בנר חנוכה נגד מה שהי' הנס במנורה. והרי במנורה לא הי' הנס אלא עד לאחר הדלקה שבלא הנס הי' בטומאה. אבל לאחר שהדליקו ואחז בו האור אף אם הי' השמן טמא מתחילה [כיון שע"כ הי' מדליקין שהרי טומאה דחוי' צבור] אחר כך הי' נטהר והי' דולק בטהרה וכיון שלא הי' הנס במה שדולק והולך. גם במנוכה לא חקנו בזה כלום רק הדלקה לבד ואם כנחה אחר כך אין זקוק לה:

בזבחים (מ"ג ע"ב) אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן הפגול והנוטר והטמא שהעלן לגבי המזבח פקע איסור מהן, אמר רב חסדא מרי דיכי מזבח מקוה טהרה, אמר רבי זירא שמשלה בהן האור עיי"ש. הנראה לרמזו בענין הזה ללמוד מכאן צחינת הצדיק הדור והאנשים הנלווים אליו, הנה צחינת המזבח והזבח הוא צחינת רמז על צדיק הדור שהוא בסוד מזבח מכפר על בני ישראל, וכן הוא צוהר הקדוש (פ' נח דף ס"ה ע"א), וכן המזבח נקרא אריאל (יחזקאל מג, טו-טז), וגם הצדיקים נקראים כן אריאל כמבואר בישיעה (כט, א), והוא צחינת הזבח האמיתי שהוא במסירות נפש עבור בני ישראל עומד לזיחה תמיד על קדוש השם יתברך וישראל עמו, וכמו שנאמר (ויקרא כב, כט) וכי תזבחו זבח תודה לרצונכם תזבחוהו, זבחי אלהים רוח נשברה (תהלים נא, יט), בצחינת הקרבן תמיד על גבי המזבח לכפר על בני ישראל, לכן גם האנשים הנלווים ומחזירים עמו יעלו גם כן עמו לרצון לקרבן לה', וכל המחזיר לטהור טהור (בבא קמא צ"ב ע"ב), וגם הקרנים והטלפים המחזירים עמו יעלו עמו כנודע (זבחים פ"ה ע"ב).

והנה זה הרמז דצדיקהם ז"ל הפגול והנוטר והטמא, רומז על הנלווים לצדיק שיש בהם פגול ונוטר וטמא חלילה, אף על פי כן כשהעלן על גבי מזבח עם

הצדיק פקע איסור מהם, כי כן כל הנשמות הפסולין יש להם עליה על ידי הצדיק כמבואר בספרים, ומקשה הגמרא וכי מקוה טהרה היא, ומשני כשמשלה בהם האור, רמז על פי דברינו הוא על צחינת הצדיק שהוא צחינת מזבח מכפר והוא כן צחינת מקוה טהרה לישראל, דהנה כן כתיב (בראשית א, ט) יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד, הרמז בזה על צחינת מים הם החסדים והתורות כנודע, כי אמנם כל מעשה בראשית הוה מורה על הצדיקים כנודע שהם נקראים שותפים במעשה בראשית, והנה אחרי כי ביום הראשון אמר (שם שם, ג) יהי אור של הצדיקים כנודע (בראשית רבה ב, ה) ואחר כך הם עושים שמים וארץ ומצדיל בין מים למים כמבואר במקום אחר עיי"ש, נאמר עוד יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד, ר"ל שכל החסדים ומעשים טובים והתורות של ישראל הם צריכים להמקוה לאסוף אל צדיק הדור, והוא יעלה אותם אל מקום אחד הי' אחד ושמו אחד (זכריה יד, ט), הוא צחינת המקוה הנאספים אליו כולם לטהר אותם על ידו, כאשר הנלווים אליו הם תמיד על דעתו הקדושה הם מתקדשים על ידו ועולים יחד אתו לה' כמו שנתבאר.